

DE VERKIEZINGSUITSLAG

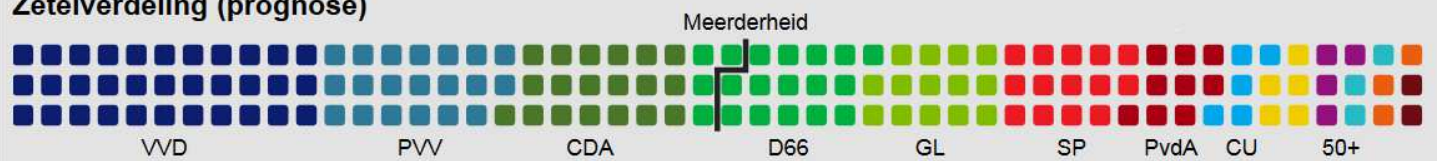
MAART 2017 - POLITIEK IN PRAKTIJK

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

DOCENTENHANDLEIDING

Tweede Kamerverkiezingen 2017

Zetelverdeling (prognose)

DE WERKVORM IN HET KORT

Leerlingen leren door het invullen van de werkbladen dat politieke partijen met elkaar moeten samenwerken in ons politieke stelsel.

WAT HEB JE NODIG?

- * Beide werkbladen voor elke leerling
- * Beamer (met geluid) voor het vertonen van een grafiek met de verkiezingsuitslag (en het afspelen van een filmpje)
- * Een tabel van de verkiezingsuitslag, bijvoorbeeld via www.nos.nl.
- * Het filmpje 'coalitie – oppositie': <https://www.youtube.com/watch?v=9qh0LAgUrQ0&feature=youtu.be>
- * (optioneel) Later dit jaar: een kleine prijs voor de leerling met de juiste voorspelling van de nieuwe coalitie.

LEERDOELEN

Leerlingen begrijpen dat partijen na de verkiezingen met elkaar moeten samenwerken

HOE LANG DUURT HET?

Ca. 40 minuten

DE WERKVORM STAP VOOR STAP

1. Introduceer kort de werkvorm.
De Tweede Kamerverkiezingen zijn geweest. De nieuwe Tweede Kamerleden zijn gekozen. 150 mensen die de komende vier jaar namens ons mogen beslissen over wetten en regels in Nederland. Nu moet nog worden uitgezocht welke politieke partijen het land mogen besturen in de regering. Hoe dit werkt, gaan we vandaag ontdekken...
2. Vraag de leerlingen wat ze in de media hebben gezien en gehoord over de uitslag.
3. Laat op de beamer een grafiek zien met de (voorlopige) verkiezingsuitslag. Gebruik hiervoor de bijgevoegde grafiek bij deze werkvorm, of kijk voor een recente uitslag op bijvoorbeeld <http://www.rtlnieuws.nl/verkiezingen>. Laat de leerlingen werkblad 1 (De verkiezingsuitslag) invullen.
4. Leg uit dat in een democratie de meerderheid beslist. Laat desgewenst het filmpje zien (47 seconden) over de vorming van een coalitie (<https://www.youtube.com/watch?v=9qh0LAgUrQ0&feature=youtu.be>). U kunt de inhoud van het filmpje ook zelf uitleggen.
We hebben in Nederland heel veel verschillende politieke partijen, met allemaal verschillende ideeën. En er is niet één partij die 76 zetels heeft gehaald. Zelfs de grootste partij heeft in zijn eentje geen meerderheid. Die moet dus gaan samenwerken met andere partijen. De winnende partij mag als eerste kijken met wie ze wil samenwerken om een regering te vormen (samen vormen deze regeringspartijen een groep die de coalitie heet).
5. Nu moet er gekeken worden welke partijen goed genoeg samen kunnen werken om in de regering te gaan. De leerlingen mogen een voorspelling doen! Stel eventueel een kleine prijs in het vooruitzicht. Vertel erbij dat de uitslag van deze wedstrijd lang op zich kan laten wachten. Soms duurt het wel een half jaar voordat een paar partijen het genoeg met elkaar eens zijn geworden om samen het land te gaan regeren.

Bespreek een paar tips voor een zo goed mogelijke gok:
  - De partijen die in de regering gaan, hebben samen ten minste 76 zetels nodig in de Tweede Kamer.
  - De grootste partij mag als eerste bekijken met wie ze wil gaan samenwerken.
  - De partijen hebben allemaal verschillende ideeën over wat goed is voor Nederland. Maar als ze moeten samenwerken, is het niet handig als ze echt totaal tegenovergestelde ideeën hebben. Ze moeten namelijk gezamenlijk met een plan komen voor wat ze de komende 4 jaar in Nederland willen veranderen.
6. Laat de leerlingen werkblad 2 invullen.
7. Noteer de voorspellingen van de leerlingen in bijvoorbeeld een Excel-document. Probeer hierop terug te komen als de nieuwe coalitie gevormd is (hopelijk gebeurt dit nog in het schooljaar 2016-2017).

WERKBLAD 1: DE VERKIEZINGSUITSLAG

SCHRIJF ACHTER ELKE PARTIJ HOEVEEL ZETELS ZE HEBBEN GEHAALD BIJ DE VERKIEZINGEN.

Politieke Partij	Aantal zetels
VVD	.....
PvdA	.....
PVV	.....
SP	.....
CDA	.....
D66	.....
ChristenUnie	.....
GroenLinks	.....
SGP	.....
Partij voor de Dieren	.....
50PLUS	.....
DENK	.....
Forum voor Democratie	.....
VoorNederland (VNL)	.....
Nieuwe Wegen	.....
GeenPeil	.....
Vrijzinnige Partij	.....
Piratenpartij	.....
Artikel 1	.....
<u>Totaal aantal zetels:</u>	150

WERKBLAD 2: WELKE PARTIJEN GAAN SAMENWERKEN?

DE VVD HEEFT GEWONNEN. MAAR DE VVD MOET SAMENWERKEN MET ANDEREN OM DE MEERDERHEID TE HALEN. WELKE PARTIJEN HEBBEN SAMEN GENOEG ZETELS? WELKE PARTIJEN KUNNEN SAMENWERKEN?

1. Schrijf zeven verschillende mogelijkheden op met welke partijen de VVD samen kan gaan regeren.

	POLITIEKE PARTIJEN	OPTESOM	GEZAMENLIJK AANTAL ZETELS
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 1	VVD, PVV, CDA, 50+	33 + 20 + 19 + 4	76
MOGELIJKHEID 2	VVD, ... , ... , ..., ...		
MOGELIJKHEID 3	VVD,		
MOGELIJKHEID 4	VVD,		
MOGELIJKHEID 5	VVD,		
MOGELIJKHEID 6	VVD,		
MOGELIJKHEID 7	VVD,		

NIET ALLE PARTIJEN WILLEN MET ELKAAR SAMENWERKEN. WELKE PARTIJEN WILLEN MET ELKAAR SAMENWERKEN?

Dit weten we natuurlijk nog niet! Er zijn wel partijen die verteld hebben met welke partij ze niet willen samenwerken. Dat is omdat ze te veel van mening verschillen met die partij over wat goed is voor het land.

- CDA, D66, PvdA, VVD, SP, GroenLinks en ChristenUnie willen niet samenwerken met de PVV.
- De SP wil niet samenwerken met de VVD.

2. Streep de mogelijkheden door met:

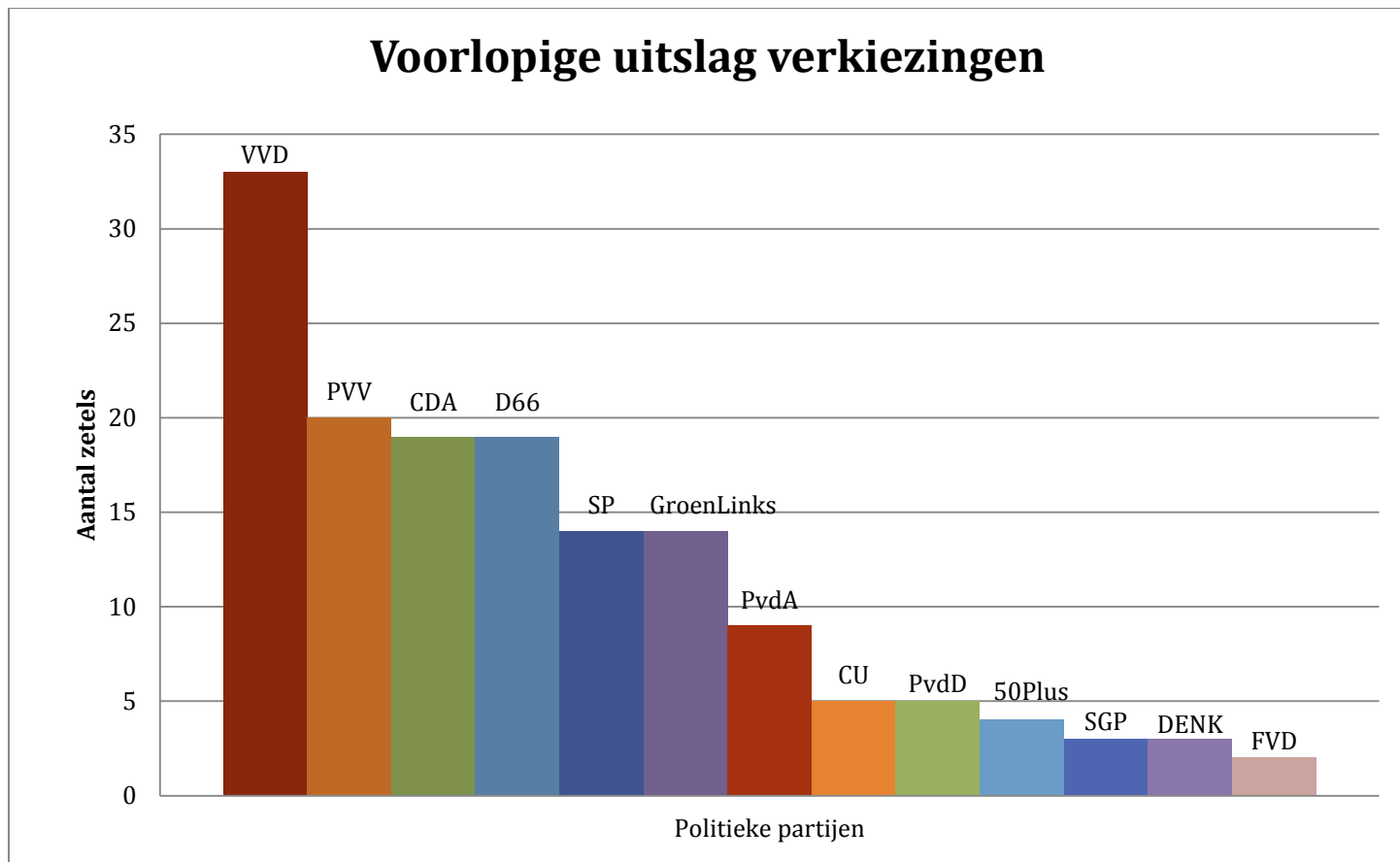
- de PVV en het CDA
- de PVV en D66
- de PVV en de PvdA
- de PVV en de VVD
- de PVV en de SP
- de PVV en de GroenLinks
- de PVV en de ChristenUnie
- de SP en de VVD.

WAT VOORSPEL JIJ?

3. Wat voorspel jij? Welke politieke partijen gaan samenwerken?

.....
Geef je gok door aan je docent!

GRAFIEK MET DE (VOORLOPIGE) UITSLAG

ANTWOORDBLAD 1: DE VERKIEZINGSUITSLAG (VOORLOPIGE UITSLAG 16-3)

Politieke Partij	Aantal zetels
VVD	33
PvdA	9
PVV	20
SP	14
CDA	19
D66	19
ChristenUnie	5
GroenLinks	14
SGP	3
Partij voor de Dieren	5
50PLUS	4
DENK	3
Forum voor Democratie	2
VoorNederland (VNL)	0
Nieuwe Wegen	0
GeenPeil	0
Vrijzinnige Partij	0
Piratenpartij	0
Artikel 1	0
<u>Totaal aantal zetels:</u>	150

ANTWOORDBLAD 2: WELKE PARTIJEN GAAN SAMENWERKEN?

WELKE PARTIJEN HEBBEN SAMEN GENOEG ZETELS?

1. Schrijf zeven verschillende mogelijkheden op met welke partijen de grootste partij samen kan gaan regeren.

	POLITIEKE PARTIJEN	OPTELSOM	GEZAMENLIJK AANTAL ZETELS
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 1	VVD, PVV, CDA, 50+	33 + 20 + 19 + 4	76
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 2	VVD, PVV, CDA, D66	33 + 20 + 19 + 19	91
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 3	VVD, CDA, D66, GROENLINKS	33 + 19 + 19 + 14	85
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 4	VVD, CDA, D66, PVDa	33 + 19 + 19 + 9	80
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 5	VVD, CDA, D66, CHRISTENUNIE	33 + 19 + 19 + 5	76
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 6	VVD, CDA, D66, SP	33 + 19 + 19 + 14	85
BIJVOORBEELD: MOGELIJKHEID 7	VVD, D66, GROENLINKS, SP	33 + 19 + 14 + 14	80

WELKE PARTIJEN WILLEN MET ELKAAR SAMENWERKEN?

Dit weten we natuurlijk nog niet! Er zijn wel partijen die verteld hebben met welke partij ze niet willen samenwerken. Dat is omdat ze te veel van mening verschillen met die partij over wat goed is voor het land.

- CDA, D66, PvdA, VVD, SP, GroenLinks en ChristenUnie willen niet samenwerken met de PVV.
- De SP wil niet samenwerken met de VVD.

2. Eigen antwoord

WAT VOORSPEL JIJ?

3. Antwoord nog niet bekend...